

ring, som det fordras kunnighet i vid uppförande av kantater med orkesterledsagning.

Slutligen må nämnas att en ganska omfattande kyrklig barnkörverksamhet förekommer. Det torde endast finnas en mening om dessas betydelse för fortsatt framgång för kyrkokörerna.

Sten Carlsson.

Kyrklig skrud och prydnad 1948.

Konsten har under senare år börjat omfattas med ett allt större intresse från allmänhetens sida. Därom vittnar icke minst bokmarknaden. Konstböcker saluföras icke endast utan köpas också, stundom i förvånansvärt stor omfattning. Under senare år ha konstutställningar blivit riktiga publiknummer och måst hållas tillgängliga utöver den stipulerade tiden. Så var fallet med den överväldigande rika Wienerutställningen, där de kyrkliga textilierna ur Gyllene Skinnets ordensskatt tilldrogo sig ett icke ringa intresse.

År 1948 har också varit ett de kyrkliga utställningarnas år. Vid stiftsmötet i Stockholm, där det kyrkliga arbetet demonstrerades, hade också den kyrkliga konsten fått en uppmärksam plats som medelpunkt i utställningshallen. Representativa föremål från 1100-talet fram till 1600-talet hade förts samman från stiftets kyrkor och Statens Historiska Museum. Kollektionen gav ett tvärsnitt genom gudstjänstlivets och den sakrala konstens historia under några sekler inom ett slutet område. Modern kyrkokonst har vid flera tillfällen under året utställts i Växjö stift, och vid stiftsutställningen i Stockholm visades även prov på modern kyrkokonst. Här må också erinras om domkyrkojubiléet i Köln. I samband med detta hade en internationell utställning av kyrklig konst anordnats, och Sveriges kyrka hade inbjudits att delta. Den svenska utställningen gav en representativ överblick över vår moderna kyrkokonst i dess historiska sammanhang och hade förberetts av en kommitté med företrädare för såväl kyrka som konst och konstforskning.

Studieresorna till de gamla kyrkorna ha i Stockholm och Stockholmstrakten omfattats med växande intresse. KSV:s initiativ har vunnit anklång på flera håll, och under året ha flera grupper och föreningar anordnat sådana studieresor i Stockholms omgivningar. Härvid ha också de gamla orglarna studerats med Doktor E. Erici som ciceron. Stiftsrådet i Stockholms stift har nu upptagit liknande resor på sitt arbetsprogram för innevarande år.

Däremot utgör undervisningen i kyrklig konst vid de teologiska fakulteterna ett mörkare kapitel. Det kan icke anses vara försvarligt, att prästkandidater utexamineras utan någon som helst kännedom om den kyrkliga konsten. För att råda bot på missförhållandet i detta hänseende har under året Diakonistyrelsens konstutskott tagit ett initiativ, som syftar till att åter få in den kyrkliga konsten på de praktisk-teologiska institutens arbetsordningar.

Konferensen mellan präster och konstnärer i Sigtuna den 7—8 december, vilken anordnats av Sigtunastiftelsen och konstutskottet, rönste stor anslutning, särskilt bland konstnärerna. En rad frågor togos upp till behandling, och livliga debatter utspunno sig. En fortsättningskommitté fick i uppdrag att föra frågorna vidare och förbereda nya sammankomster av detta slag. Det forum, som härigenom skapas för ett utbyte av synpunkter mellan kyrkans och konstens företrädare, bör kunna bli av största värde.

På det sakrala konstskapandets och konsthantverkets område visa textilateljéerna stor livaktighet. Under året har också en konstsamling hopbragts och överlämnats till Augustanasynoden. Domkyrkorna i Uppsala och Skara ha alltjämt — liksom förra året — stått i centrum för diskussionen kring våra konstmonument. I Skara gjordes under sommaren en märklig upptäckt av en kryptanläggning under den äldre domkyrkans kor, varigenom ett i viss mån nytt ljus spreds över den nuvarande katedralens romanska föregångare. Från Skara ha också ingått meddelanden om de nya korfönster, som äro under arbete. Här är nämligen Bo Beskow sysselsatt med ett omfattande verk, vars fullbordan vi se fram emot med största intresse.

Uppsaladömens restaurering befinner sig alltjämt på det förberedande pappersstadiet. Givetvis måste ett så omfattande företag som detta beredas med all vetenskaplig noggrannhet, men raset framför sydportalen dagen före julafton var ännu en allvarlig påminnelse om att skyndsamma åtgärder krävas. Den i föregående årsrapport omnämnda Västerhus kyrkoruin på Frösön i Jämtland

har blivit ett motsägelsens tecken mellan militären på orten och fornvårdens representanter. Vi få dock med jämtarna hoppas, att man icke med berätt mod ödelägger en kulturhistoriskt märklig absidkyrkoruin från 1100-talet, även om dess räddning betingar en aktningsvärd summa i penningar räknat.

Bland årets litteratur skall här nämnas en bok från Sverige och en från Danmark, båda av största intresse. Den svenska är *Olle Källströms* och *Ragnar Askmarks* »Altare och funt», som utkom strax före jul och erbjuder ett fascinerande bildmaterial och instruktiva texter. Den danska utkom visserligen redan 1947 men blev känd här under detta redogörelseår. Titeln är »Den danske billedbibel i kalkmalerier» och utgivare är *R. Broby-Johansen*, som belyser sin vackra bilderbok icke endast med egna texter utan även med rika citat ur Bibeln och medeltida källor.

Lidingö i januari 1949.

Ragnar Stenberg.

Kyrkosångens Vänner:

KSV: centralkommitte har hållit års-sammanträde i Stockholm den 7 jan. under Biskop G. Auléns ordförandeskap.

Bland viktigare beslut må nämnas, att centralkommittén beslöt att tillsammans med Laurentius Petrisällskapet inbjuda SAOK och KSF till en konferens för gudstjänstliv och teologi om möjligt på Sigtunastiftelsen den 7—8 jan. 1950,

att förhandla med Radioutskottet ang. utsändandet av vissa aftongudstjänster i enlighet med KSV:s principer,

att till ny medlem i orgelrådet kalla domkyrkoorganisten Gotthard Arnér, Växjö,

att med anledning av ett beslut i

1948 års kyrkomöte hos Kungl. Maj:t hemställa följande:

KSV:s centralkommitté anser, att uppläsandet av lysningar och andra kungörelser vid högmässa, som radieras, bör ske efter postludiet, så att detta alltjämt, enl. gällande kyrkohandbok, får sin plats närmast efter slutpsalmen,

att den sittande styrelsen, bestående av herrar G. Aulén, ordf., A. Nygren, v. ordf., G. Grefberg, sek. och bibliotekarie, Karl G. Gustafsson, kassör, samt H. Weman och W. Ahlén, omvaldes.

Stockholm 20 jan. 1949.

Gabriel Grefberg,
sek.